

Sjekkliste for arbeidsgivere og arbeidstakere

Utført	Sjekklistepunkter	Ansvarlig/rådgivende myndighet
	Skaffe arbeidskraft	Arbeids- og velferdsetaten – www.nav.no , www.eures.no Det lokale EURES-kontoret kan informere om bransjer, markeder, tilgang på arbeidskraft, lover og regelverk og mulige samarbeidspartnere i EU/EØS-landene.
	Søknad om arbeidstillatelse	<p>UDI – www.udi.no</p> <p>Tillatelser gitt etter EØS-regelverket kalles <i>oppholdstillatelse</i>, mens tillatelser gitt etter det ordinære regelverket kalles <i>arbeidstillatelse</i>.</p> <p>Nordiske borgere kan oppholde seg og arbeide i Norge på ubestemt tid uten noen tillatelser. Søkere fra Belgia, Frankrike, Hellas, Irland, Italia, Kypros, Liechtenstein, Luxembourg, Malta, Nederland, Portugal, Spania, Storbritannia, Sveits, Tyskland eller Østerrike kan oppholde seg og arbeide i Norge i inntil 3 måneder uten tillatelse. Fullstendig oversikt over hvilke borgere fra land utenfor EØS-/EFTA som ikke trenger arbeidstillatelse finner du her (gjelder også for EØS-borgere omfattet av overgangsreglene): http://www.udi.no/templates/Tema.aspx?id=7242#Grupper</p> <p>Arbeidssøkende EØS-borgere kan oppholde seg i Norge i inntil 6 måneder uten tillatelse. Skal de oppholde seg og arbeide i Norge utover disse tidsperiodene, må de ha oppholdstillatelse.</p> <p>Søkere fra Bulgaria eller Romania kan fra 01.01.2008 begynne å arbeide etter å ha levert søknad forutsatt at søknaden er fullstendig utfylt og at de nødvendige vedlegg følger med.</p> <p>Søkere fra land utenfor EØS-/EFTA-området må som hovedregel ha arbeidstillatelse for å få lov til å arbeide i Norge. Tillatelsen må som hovedregel være gitt før søkeren kommer til Norge. Et av unntakene gjelder for den som er faglært/spesialist. Vedkommende kan fremme søknaden fra Norge, via politiet, og må i tillegg enten:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Oppholde deg i Norge med oppholds- eller arbeidstillatelse for tre måneder eller mer

		<ul style="list-style-type: none"> • Være innvilget visum i tre måneder • Være innvilget jobbsøker-visum for inntil tre måneder, eller • Ha rett til opphold i Norge i tre måneder uten tillatelse (dvs. er visumfri) <p>Adgangen til å søke om arbeidstillatelse fra Norge gjelder likevel ikke for faglærte/spesialister som oppholder seg i Norge i forbindelse med søknad om asyl eller i påvente av utreise etter avslag på asyl. Søknader som fremmes fra Norge skal leveres til det politidistriktet der vedkommende bor. Dersom politiet tror at søknaden vil bli innvilget kan de gi en foreløpig arbeidstillatelse før søknaden om arbeidstillatelse sendes videre til behandling hos UDI.</p> <p>Informasjon om ulike typer arbeidstillatelser: http://www.udi.no/templates/Tema.aspx?id=7301</p> <p>Faktaark om arbeidstillatelser, dokumentasjon som skal legges ved søknaden med mer: http://www.udi.no/upload/Pub/FaktaArk/FaktaarkArbeidNorsk.pdf</p> <p>Informasjon til søkere fra EU/EØS: http://www.udi.no/upload/Pub/FaktaArk/FaktaarkEuEosNorsk.pdf</p> <p>Informasjon om saksbehandlingstider: http://www.udi.no/templates/Page.aspx?id=3709</p>
	Arbeidstilbud/ansettelsesbevis	<p>Når det søkes om oppholds-/arbeidstillatelse, skal arbeidstilbud (for søkere fra land utenfor EØS) eller ansettelsesbevis (for søkere fra alle land innenfor EØS) ligge ved: http://www.udi.no/templates/PageURL.aspx?id=7360 http://www.udi.no/templates/Tema.aspx?id=7239&ttid=SkjemaMalTopicType#SkjemaMalTopicType</p>
	Fullmakt	<p>Dersom arbeidsgiver skal opptre på vegne av arbeidstaker i forhold til utlendingsmyndighetene, må arbeidstaker fylle ut et fullmaktsskjema. Fullmakten kan brukes til å fremme søknad, være i dialog med politiet/UDI under behandlingsprosessen og til evt. å påklage et vedtak: http://www.udi.no/templates/PageURL.aspx?id=7921</p>

	Godkjenning av diplomer/utdanning	NOKUT, Nasjonalt organ for kvalitet i utdanningen: www.nokut.no Statens autorisasjonskontor for helsepersonell (SAFH): www.safh.no
	Registrering i Brønnøysundregisteret	Selvstendig næringsdrivende må registreres i Brønnøysundregisteret, se: http://www.brreg.no/ Vi gjør oppmerksom på at når det gjelder søkere utenfor EØS-/EFTA-området som søker arbeidstillatelse for etablering av selvstendig ervervsvirksomhet, er det et vilkår at virksomheten ikke etableres før etter en eventuell arbeidstillatelse er innvilget.
	Registrering hos politiet	Arbeidstakere som har søkt om tillatelse via utenriksstasjonen, må senest syv dager etter ankomst til Norge møte opp hos det lokale politiet. På politistasjonen må man vise pass eller id-kort/annet reisedokument og gi alle nødvendige opplysninger. Arbeidstakere fra land utenfor EØS-/EFTA-området som har søkt om tillatelse hos politiet i Norge, må møte opp hos politiet for å få etikett i passet. EØS- borgere kan få vedtaket tilsendt i posten, dersom de har søkt personlig. Er det søkt med fullmakt må vedtak hentes ved personlig oppmøte.
	Registrering i Folkeregisteret	Dersom man skal oppholde seg i Norge i mer enn 6 måneder, har sin hovedsakelige døgnhvile her og har selvstendig bolig, må man innen åtte dager etter ankomst til Norge eller etter innvilget tillatelse, møte opp og registrere seg hos folkeregisteret/ligningskontoret. For ektefeller gjelder det spesielle regler. I praksis innebærer dette ofte at en person med ektefelle og felles husstand i hjemlandet ikke skal folkeregistreres som bosatt i Norge. Disse skal kun ha skattekort. Ta med pass og gyldig oppholdstillatelse. Folkeregisteret kan be om å få se flere originaldokumenter.
	Skatteetaten	Informasjon for utenlandsk arbeidstaker med norsk arbeidsgiver: http://www.skatteetaten.no/Templates/Brosjyre.aspx?id=57464&epslanguage=NO Miniguide for utenlandske selskap, arbeidstakere og næringsdrivende: http://www.skatteetaten.no/Templates/Brosjyre.aspx?id=28973&epslanguage=NO
	Fødselsnummer eller D-nummer	Når man søker om å få skattekort første gang får man et registreringsnummer; D-nummer eller fødselsnummer. Nummeret står på skattekortet og brukes til å identifisere personen hos offentlige

		<p>myndigheter.</p> <p>Når man oppretter bankkonto i Norge må man oppgi dette nummeret til banken. Arbeidstakeren bør ha bankkonto i Norge som arbeidsgiveren kan sette inn lønn på og som myndighetene senere kan overføre eventuell for mye trukket skatt til.</p>
	Skattekort	<p>Alle som arbeider i Norge må ha skattekort. For å kunne beregne riktig skattetrekk må likningskontoret ha opplysninger om hvor mye arbeidstakeren regner med å tjene i Norge og hvor lenge vedkommende skal oppholde seg her.</p> <p>Har arbeidstakeren utenlandsk arbeidsgiver, vil Sentralskattekontoret for utenlandssaker (SFU) sende skattekort til arbeidsgiveren. Har arbeidstakeren norsk arbeidsgiver, må arbeidstakeren henvende seg til likningskontoret der han/hun bor og ta med følgende:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Gyldig pass. For statsborgere i EØS-land eller Sveits godtas også annet identitetskort som er godkjent som reisedokument innen EU. • Oppholds- eller arbeidstillatelse for de som trenger dette (se nærmere informasjon ovenfor) • Arbeidskontrakten med norsk arbeidsgiver • Arbeidstakerens norske D-nummer eller fødselsnummer, hvis han/hun har det. <p>Det er også viktig å gi likningskontoret den adressen arbeidstakeren mottar post på og å melde fra til likningskontor dersom han/hun får annen adresse. Reiser arbeidstakeren tilbake til hjemlandet før vedkommende har fått selvangivelse og/eller skatteoppgjør er det viktig at likningskontoret får riktig boligadresse i hjemlandet.</p>
	Plikt til å levere selvangivelse	<p>Alle som arbeider i Norge må levere selvangivelse. Den skal leveres innen 30. april i året etter inntektsåret til det likningskontoret som er oppgitt på selvangivelsen.</p>
	Betaling av skatt	<p>Arbeidstakere betaler skatt ved forskuddstrekk i lønn. På bakgrunn av selvangivelsen fastsettes det hvor mye skatt som skulle vært betalt året før. For lite betalt skatt blir krevd inn og for mye betalt skatt blir tilbakebetalt.</p>
	Arbeidsgivers opplysningsplikt	<p>Sentralskattekontoret for utenlandssaker (SFU) skal ha melding om alle oppdrag gitt til utenlandske oppdragstakere på land og til norske og utenlandske oppdragstakere på sokkelen.</p>

	<p>SFU skal videre ha opplysninger om alle utenlandske arbeidstakere som arbeider på oppdrag i Norge eller på norsk kontinentalsokkel. Det skal også gis opplysninger om norske statsborgere som arbeider på oppdrag i Norge eller på sokkelen og som er ansatt hos utenlandsk oppdragsgiver/oppdragstaker.</p> <p>For mer informasjon, se: http://www.skatteetaten.no/Templates/Brosjyre.aspx?id=46523&epslanguage=NO www.taxadministration.no</p>
Arbeidsgiveravgift	<p>For mer informasjon, se Skatteetaten: http://www.skatteetaten.no/Templates/Emne.aspx?id=2040&epslanguage=NO</p>
Medlemskap i Folketrygden	<p>Medlemskap i folketrygden gir en rekke rettigheter i Norge, som f.eks rett til gratis sykehusinnleggelse. Hvis man har arbeidstillatelse, skal jobbe i Norge i mer enn 3 måneder og skatter hit, er man medlem i folketrygden. Ektefelle og barn er medlemmer dersom de er bosatte i Norge. De regnes som bosatte dersom de har oppholdstillatelse som er gyldig i ett år.</p> <p>Er arbeidstakeren trygdet i Norge skal han/hun betale norsk trygdeavgift. Trygdeavgiften trekkes fra lønnen som en del av skattetrekke. Er arbeidstakeren trygdet i hjemlandet skal han/hun ikke betale trygdeavgift i Norge. Arbeidstakeren må da skaffe skjema E-101 fra hjemlandet og levere til NAV.</p> <p>Mer informasjon om trygd i Norge finner du på http://www.nav.no/page?id=1073743451</p>
Barnetrygd og kontantstøtte	<p>Inntektsgivende arbeid og trygdemedlemskap i Norge utløser rett til barnetrygd og kontantstøtte for EØS-borgere. Det har ingen betydning om ektefellen og/eller barna bor i Norge eller et annet EØS-land. Borgere fra land utenfor EØS-/EFTA-området har også rett til barnetrygd og kontantstøtte, men for denne gruppen må barna bo i Norge. For mer informasjon, se www.nav.no</p>
Fastlege	<p>Fastlegeordningen gir alle innbyggere i Norge rett til å ha en allmennpraktiserende lege som sin faste lege. Ordningen er frivillig. For innmelding, ta kontakt med NAV helsetjenesteforvaltning på telefon 810 59 500 eller logg inn på MinFastlege på www.nav.no</p>
Tuberkulosestest	<p>Alle som kommer til Norge fra land med høy forekomst av tuberkulose er pliktig til å la seg</p>

		<p>undersøke for tuberkulose. Politiet varsler kommunelegen i gjeldende kommune om nyankomne som omfattes av plikt til tuberkuloseundersøkelse. Politiet informerer også den enkelte om plikten til å la seg undersøke og gir informasjon om hvor dette kan gjøres. Kommunen/Kommunelegen har ansvar for at tuberkulosekontroll av utlendinger gjennomføres.</p> <p>Lovpålagt tuberkuloseundersøkelse skal være gratis.</p> <p>Undersøkelsen omfatter:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Tuberkulintesting av alle, og • Lungerøntgen av personer over 15 år <p>For mer informasjon, se Folkehelseinstituttet: www.fhi.no</p>
	<p>Norskopplæring</p>	<p>Arbeidstakeren har plikt til å delta på 300 timers opplæring i norsk og samfunnskunnskap dersom:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Arbeidstakeren er mellom 16 og 55 år, og • har en arbeidstillatelse som gir rett til permanent opphold (bosettingstillatelse) eller • er gift/samboer med en person som har arbeidstillatelse som gir rett til permanent opphold <p>Det er ikke plikt til å delta på opplæringen når:</p> <ul style="list-style-type: none"> • arbeidstakeren har en arbeidstillatelse etter EØS-reglene • arbeidstakeren har en arbeidstillatelse som ikke gir rett til permanent opphold (bosettingstillatelse), for eksempel au pair <p>Arbeidstakeren har ikke rett til gratis opplæring. Dette må arbeidstakeren selv eller arbeidsgiveren betale for. Det er kommunen arbeidstakeren bor i, som har ansvar for opplæringen. Man kan få mer informasjon ved å kontakte servicesenteret eller voksenopplæringen i kommunen.</p>
	<p>Søknad om fornyelse av arbeidstillatelse</p>	<p>Det må søkes om fornyelse minst en måned før tillatelsen utløper. For mer informasjon, se www.udi.no</p>